

УДК 358

ПРИЗНАЧЕННЯ ПІДРИВНИКІВ (ТРУБОК) БОЄПРИПАСІВ АРТИЛЕРІЙСЬКИХ І МІНОМЕТНИХ КОМПЛЕКСІВ ТА РЕАКТИВНИХ СИСТЕМ ЗАЛПОВОГО ВОГНЮ

М.Ю. Мокроцький, І.В. Пасько

Науковий центр бойового застосування ракетних військ і артилерії

Сумського державного університету

40001, м. Суми, вул. Кірова, 165

ncrviasumy@meta.ua

Комплектування сучасних артилерійських систем, мінометів та реактивних систем залпового вогню (РСЗВ), що є на озброєнні РВіА ЗС України (ЗСУ), снарядами, (мінами) основного та спеціального призначення, які оснащені різноманітними зразками підричників (трубок), пояснюється не тільки використанням для вирішення вогневих завдань снарядів різного призначення та різних калібрів, а й з інших причин. По-перше, в зв'язку зі створенням нових зразків артилерійських систем з підвищеною балістикою та підвищенням вимог до підричників (трубок) виникає необхідність розробки нових або модернізації деяких застарілих зразків підричників (трубок). По-друге, з мобілізаційних та економічних міркувань на озброєнні продовжують залишатися до повної витрати застарілі зразки підричників, виробництво яких вже припинено.

Найбільш поширеними підривниками для боєприпасів гармат, мінометів та РСЗВ є підривники контактної дії. Дистанційні підривники застосовуються, як правило, в снарядах (мінах) спеціального призначення: освітлювальних, димових, запалювальних, агітаційних. У порівнянні з контактними та дистанційними неконтактні підривники значно спрощують умови підготовки та ведення вогню, підвищують ймовірність ураження цілей, коли для цього непотрібно прямого влучення, однак при цьому не виключена можливість створення противником завад їх використанню, що призведе до повної втрати ефективності вогню. З цієї причини коло використання неконтактних підривників обмежене.

Ефективність бойового застосування осколочно-фугасних снарядів (ОФС), залежить від часу спрацювання контактних підривників. В сучасних контактних підривниках він складає: 0,001 с при миттєвій дії, 0,005 с при інерційній дії та 0,01-0,05 с при сповільненій дії. Такий час відповідає сучасним вимогам при миттєвій та сповільненій діях. Інерційна дія підричника з таким часом не забезпечує відповідної осколкової та фугасної дії снаряда. Тому застосування в підривниках інерційної дії у чистому виді недоцільне.

Ефективність бойового застосування ОФС при стрільбі по відкритій живій силі та легкоброньованій техніці, залежить від точності відпрацювання заданого часу спрацювання дистанційного підричника (трубки) в районі цілі. Застосування снарядів з дистанційними підривниками (трубками) більш ефективно ніж снарядів з контактними підривниками лише при відповідних умовах стрільби.

До групи неконтактних підривників, відносяться радіолокаційні підривники (радіопідривники), недоліками яких являються низька завадозахищеність і залежність висоти спрацювання від відбиваючих властивостей поверхні землі та кута падіння снаряда.

Перспективним шляхом в розвитку підривників до артилерійських боєприпасів є створення нового багатофункціонального підричника, який повинен мати мінімум два різновиди дії – контактну та неконтактну.